

„IMA POLOŽAJA S KOJIH SE NE SMIJE UZMAKNUTI!”

Iako se je bezbroj puta potvrdila ona Šufflayeva misao da nema te ideje budućnosti koja bi u narodnim redovima imala snagu kakvu imaju ideje prošlosti, i pojedinci i narodi žive radi budućnosti, a ne radi prošlosti. Svjesni su pritom da budućnosti nema bez identiteta, bez svijesti o samome sebi i bez osjećaja dostojanstva kakvoga može dati samo spoznaja vlastita podrijetla i vlastite prošlosti. Zbog toga nema tragičnije sudbine od sudbine iskorijenjenih. Zato i najzbrinutija posvojena djeca žele upoznati svoje biološke roditelje, zato emigranti svih naroda traže potvrdu u vlastitoj zajednici koja ih veže sa zavičajem, zato u svakome tko se je otisnuo u svijet tinja želja da se na koncu ipak skrasi tamo otkud je potekao, da se – štono reče pjesnik – vrati domu na kršu kojemu je nekad pripadao, jer samo tamo može biti „kralj što ne zna što je kruna”.

Zato je shvatljivo zašto je čovjeku teško zatomiti osjećaje i pred onim stranicama osobne i nacionalne prošlosti koje bi nekad zbog raznih razloga možda bilo razborito, ponekad i lukavo i *politički korektno* prešutjeti ili, umjesto toga, gledati tuđim očima i po tuđoj voljici. Moglo bi se u tim situacijama tješiti da je posrijedi žrtva pješaka za kraljicu; moglo bi se kazati da će onaj tko osigura budućnost imati pravo i na prošlost (nju uvijek pišu i prekrajaju pobjednici!), i da je privremeni uzmak već zbog toga probitačan: ako tom žrtvom osvojimo i osiguramo budućnost, ni prošlost nam nitko ne može oteti. Sve bi se to moglo učiniti, kad ta žrtva i takav uzmak ujedno ne bi značili cijepanje osobe i odricanje od vlastitog identiteta, od onoga po čemu postoje i pojedinci i narodi. Ima, reče jednom pokojni kardinal Kuharić, „istina od kojih se ne može i ne smije odstupiti; ima granica na kojima se mora stati i ima položaja s kojih se ne smije uzmaknuti!”

Jedna od tih istina je i ona da se Hrvatsku ni 1918., ni 1945., jednako kao ni 1941. ili 1991. godine, nije moglo osloboditi pod jugoslavenskom zastavom. Nije hrvatski barjak nužno morao značiti slobodu, blagostanje i ostvarenje nacionalnih ideala. Nije on to donio ni 1941., a ni 1991. godine, ali – ni onda ni sada nije bilo niti ima druge Hrvatske osim one koja je ginula pod hrvatskom zastavom! Jugoslavenska zastava na zagrebačkomu Markovu trgu, bila ona s kokardom ili s crvenom petokrakom, za Hrvatsku i Hrvate značila je i znači ropstvo. Ništa na tomu ne mogu promijeniti nasilja država i režima koji su joj prethodili: time što su potkapali Beč i Peštu i što su Austro-Ugarsku nazivali tamnicom naroda, za Hrvate dolazak srpske vojske 1918. nije značio oslobođenje. Ni batinama ni vješalima se nije moglo Hrvate naučiti da ropstvo nazivaju oslobođenjem. Oni su odmah znali da je jedno ropstvo zamijenjeno drugim, puno grubljim, sirovijim i primitivnijim.

Tu su činjenice i brojevi neumoljivi, pa ih ne može izmijeniti nikakva težnja za *političkom korektnošću*, niti kakva želja nekih vodećih čimbenika hrvatske politike da se svide baš svima. Osim što dokumentira bezličnost, ta je želja osuđena na neuspjeh: onaj tko se želi svidjeti svima, na koncu se ne će svidjeti nikomu. No, ta naša potreba i nužda da raščistimo sa svojom davnijom prošlošću i da na Hrvatsku i njezinu povijest gledamo hrvatskim očima, ne smije nam zatvoriti oči pred činjenicom da je današnja hrvatska država i suvremena obrana od velikosrpske agresije odnosno ono što nazivamo Domovinskim ratom, bez ikakve sumnje razdoblje u kojem su sublimirane težnje najvećeg broja Hrvata. To je ono doba i to su one vrijednosti koje nas ne dijele nego nas ujedinjuju; zato je to onaj miljokaz od kojeg počinje računanje novije hrvatske povijesti, nulta točka našega modernog identiteta i stožer naše odgovornosti i naše dužnosti. A ta naša odgovornost započinje upravo obvezom da iz te spoznaje izvučemo zaključke koji se nameću...

Tomislav JONJIĆ

IZ SADRŽAJA

IMAJ TI 5 IZ POVIJESTI, ALI JA BUM TI REKEL KAK JE TO ZAPRAV BILO! 2

Josip Ljubomir BRDAR

KUKASTI KRIŽ I CRVENA PETOKRAKA: BIČEVI U RUKAMA NOVIH GONIČA ROBOVA..... 4

Tomislav JONJIĆ

ISTROŠENI ANTIFAŠIZAM..... 6

Tihomir NUIĆ

RIM NEMA IZGLEDA PROTIV BIZANTA .. 9

Alfred OBRANIĆ

ALBERT CAMUS (1913.-1960.) – PUTOKAZI ISTINSKOGA ČOVJEŠTVA (II.) 12

Dr. Vjeko Božo JARAK

NAŠ NUTARNJI SVIJET (25.) 16

Maja RUNJE, prof.

SAVJET LIJEČNIKA 16

Dr. Drina BLAŽEKVIĆ SOJČIĆ

NEKOLIKO PODATAKA O UKLANJANJU VOJNIH GROBALJA I GROBOVA “OKUPATORA” I “NARODNIH NEPRIJATELJA” U BOSNI I HERCEGOVINI NAKON DRUGOGA SVJETSKOG RATA (II.)..... 18

Dr. sc. Vladimir GEIGER

SUDBINA BOSANSKO-HERCEGOVAČKIH NIJEMACA (II.) 25

Dr. sc. Vladimir GEIGER

SRPSKI KNJIŽEVNIK I NOSITELJ PARTIZANSKE SPOMENICE O RATNOM NEPRIJATELJU JURI FRANCETIĆU 30

Ivica KARAMATIĆ

PORATNA SASLUŠANJA HRVATSKIH DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA (I.)..... 32

JEDNA TUŽNA PRIČA O ZLOČINU OD PRIJE SEDAMDESET GODINA..... 42

Dr. sc. Anđelko MIJATOVIĆ

IN DIESER AUSGABE 51

IN THIS ISSUE 52